

WWW.JNLIB.RS



Год. V.

Број 36.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

УРЕДНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 10. септембра 1895.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

II.

МИРОВИНСКА УРЕДБА
за народно-црквене чиновнике и професоре

ГЛАВА I.

Опште уредбе.

§. 1.

Стално намештени чиновници код народно-црквених митрополијских и епархијских власти, професори источно-православне српске богословије, источно-православних српских гимназија, источно-православних српских учитељских школа, учитељи и учитељице источно православних виших девојачких школа, могу, ако су потпуно задовољили условима прописанима у овој уредби, захтевати за себе, своју удовицу и сирочад или мировину или отпавнину или пак ва-

снитну припомоћ из фонда, који се овом уредбом оснива. —

§. 2.

Мировину или отпавнину у § 1. наведеним чиновницима, професорима, учитељима и учитељицама, удовицама чиновника, професора и учитеља, и васпитну припомоћ њиховој сирочади, одређује на образложени предлог њихове претпостављене власти, саборски одбор по овој уредби. —

§. 3.

Као мерило за одређење мировине или отпавнине служи:
а.) број година службе,

б.) величина последње редовне плате.

§. 4.

У године службе рачуна се у опште непрекидно служење код једне у § 1 наведених власти или завода, почињући од дана, кад је ко у службу ступио. То исказује сваки званичним декретом или сведочбом од своје претпостављене власти. —

У случају, да се који источно-православни српски народни учитељ или учитељица постави за учитеља или учитељицу на који у §. 1 наведених наставних завода или звања, урачунавају му се године службе проведене у учитељском звању, ако за све те године припадајуће пристојбе накнадно уплати (§§. 30. тачка а.) и 34. и 35. ове уредбе.)

§. 5.

Код урачунавања континуитета службе несмотр се да је исту прекинуло:

а.) у стању суспензије пробављено време, ако се дотичник после довршене истраге у службу врати;

б.) на допушту пробављено време од једне године;

в.) време, које је неко провео као расположив услед преустројства дотичног звања или завода;

г.) време, за које дотичник докаже да је провео на војни у обрани земље.

У стању мира, за тим преко једне године на допушту или у стању расположивости пробављено време не може се урачунати у године службовања. —

§. 6.

Код установљења мировине рачунају се уз редовну сталну плату, коју је уживао дотични чиновник, професор, учитељ и учитељица, у последњој години, још и сви петогодишњи, односно десетогодишњи доплатци. —

На против пак, особни доплатци, ако нису део плате, станарина, паушал за путовање, накнада за огрев и остале разне пристојбе, не урачунавају се при установљењу мировине. —

§. 7.

Право на мировину или на отпавнину губи онај: —

а.) који се својеволјно одрекне своје службе.

б.) који самовласно напусти своју службу, па је и онда не наступи, кад га претпостављена власт позове на то под претњом, да ће службу изгубити;

в.) који је због каквог кажњивог дела осуђен на губитак службе, или је тај губитак законска последица скончана са таквим осуђењем;

г.) који се дисциплинарним путем отпусти из службе;

д.) који постане припадник стране државе;

е.) који је починио такво дело, ради којег би био отпуштен из службе, а не може се против њега ни казнено ни дисциплинарно поступати за то, што се сам убио, или што је побегао, или из ма каквог другог разлога; но у таквим случајевима треба да надлежна дисциплинарна власт изрекче, да би дотични био из службе отпуштен. —

У случајевима набројаним у тачкама в.) г.) д.) е.) има се већ одмерена и у тецај стављена мировина обуставити. —

Ако се отпуст истом онда изрекче, кад је већ дозвољена потпора удовици или сирочади, тада има стечено право ових остати нетакнуто. —

ГЛАВА II.

О мировини чиновника, професора, учитеља, учитељица и сирочади и о учитељским удовицама.

§. 8.

Сваки чиновник, професор, учитељ и учитељица може у овим случајевима мировину добити:

а.) ако због телесне или душевне мане постане са свим неспособан, да врши своју службу;

б.) ако је 65 годину живота навршио;

в.) ако је чиновник провео 40. а професор учитељ и учитељица 30 година непрекидно у служби;

г.) ако је ко услед преустројства дотичног звања или завода постао излишан а не би му се могло дати место, које одговара његовом дотадашњем положају и последњој редовној плати му. —

§. 9.

Мировину добија само онај, који је навршио 10 година службе, и то: за тих првих навршених 10 година добија 40% од своје постигнуте плате, а за сваку даљу годину уз тих 40% повишава се са 2%, а код професора, учитеља и учитељница са 3% од њихове постигнуте плате тако, да после навршених 40 односно 30 година, добије као мировину своју потпуну редовну плату. —

§. 10

Ко није навршио 10 година службе, а наступи који од услова набројаних у § 8. тачки а.) б) и г.) може захтевати коначну отплатину, која ће једанпут за увек изнашати за време службовања до закључно пет година, једногодишњу, а преко пет година до десет година службовања двогодишњу последњу урачуњиву редовну плату. —

Изузетно може добити сталну припомоћ, пре него што наврши 10 година службе онај, који би умно оболео, пао у велику болест, ослепио или друкче у вршењу или услед вршења своје званичне дужности пао у таку болест, због које не може више обављати свога звања. —

У том случају може му се издавати највише једна трећина уживане редовне плате у име сталне припомоћи.

§. 11.

Који је због телесне или душевне махне неспособним постао, да даље врши своју службу, дужан је да поднесе своју молбу за умировљење својој претпостављеној власти. Ова испитује његову неспособност преко комисије, састављене из једног свог заступника, из једног у јавној служби намештеног физика и једног граду-јирапоглекара.

Умировљење се одређује стално или привремено.

Саборски одбор властан је, ако за нужно нађе, да дотичног молитеља подвргне новом прегледу пред поверенством, које ће он сам одредити.

§. 12.

Мировине и сталне припомоћи исплаћују се месечно у напред.

§. 13

Ко има право на мировину, може у место исте узети једаред за свагда отплатину онолику, колика му је мировина, која му припада за две године, али мора сведочанством у јавној служби намештеног лекара доказати, да је потпуно здрав. —

Ако је такав умировљеник ожењен, обвезан је поднети и приволу своје супруге.

§. 14.

Особа, која је своју мировину отплатином заменила, не може више ни под којим условом захтевати мировину, пак ни у том случају, ако би вољна била отплатину повратити, те и ако би изнова намештена била не може јој се урачунати оно службовно време, за које је своју мировину откупила ни у случају поновљеног умировљења —

§. 15.

Исплаћивање мировине осим у §. 7. означених случајева престаје:

- а.) смрћу умировљенога;
- б.) кад умировљеник ступи изнова у активну службу. —
- в.) кад се привремено умировљени, пошто је узрок привременог умировљења престао, противи ступити поново у службу.

§. 16.

Право на мировину има после смрти чиновника, професора и учитеља она удовица, која је са својим супругом за време његовог активног службовања или пре тога у брак ступила, а на васпитну припомоћ деца у таквом браку рођена. —

§. 16.

Удовица губи то право:

- а.) ако је са свога неморалног владања недостојна потиоре;
- б.) ако није живила са својим мужем у оно доба, кад јој је муж умро, па не може доказати, да то није с њене кривице било;
- в.) ако се удала за мужа преко 50 година, па није живила с њиме после венчања најмање 5. година;
- г.) ако је удовица још за живота мужевљева због каквог злочина или преступа

или због неморала стајала под истрагом а није за невину проглашена —

§. 18.

Мировина удовице састоји се из половине мировине, која би мужу припадала, или коју је он у истини уживао, али не може од 600 фор. већа бити. —

§. 19.

Удовица добија једаред за свагда отпавнину од једне четвртине последних урачунивних берива мужевљевих, ако јој муж није навршио 10 година службе, или ако се удала за мужа од 50 и више година

§. 20.

Удовице, које уживају мировину, дуж не су том мировином издржавати и своју децу и затечену пасторчад, и то мушку децу до навршене 18 године, а женску до навршене 24 године, у колико та деца не би и пре реченог времена збринута била.

§. 21.

На издржавање деце може претпостављена власт онога завода, у ком је удовичин муж служио, узети од удовице до половине њене мировине, па дати деци, односно њиховом тотору, кад се осведочи, да мати своју децу пренебрегава. —

§. 22.

Удовица, која има права на мировину, може у место исте добити једаред за свагда отпавнину у износу њене двогодишње мировине, али мора сведочанством у јавној служби намештеног лекара потврдити, да је потпуно здрава.

Ово право имају једино удовице без деце, ако нису у благословеном стању; па против оне удовице, које имају малољетну неснабдевену децу, могу у место мировине молити отпавнину, ако за то имају дозволу надлежне надтоторске власти. Мировина, која је једанпут откупљена, не може се више дозволити, па ни уз повратак примљене отпавнине. —

Мировина оне удовице, која се опет уда, обуставља се, али удовица има право или тражити за своју мировину у смислу горе речене установе отпавнину, или мировину придржати за случај, ако изнова

обудови. За избор између отпавнине или придржаја мировине дозвољава се удовици од дана њезине удадбе рачунајући једногодишњи рок, по измаку којег не може се више узети отпавнина, него јој остаје придржана мировина за случај, да можда други пут обудови.

Удовица, која је избор једанпут учинила, не може од истог одустати. —

Ако она удовица, која је мировину придржала, остане и после свог другог суруга удовицом, добија своју мировину, почињући од дана смрти свог другог суруга, ако прописани услови за исту још увек постоје.

§. 23.

Ако удовица у оно доба, кад јој је муж умро, има најмање двоје деце, испод узраста прописаног овом уредбом, добија за свако дете васпитну припомоћ. —

§. 24.

Васпитну припомоћ добија удовица за свако дете испод узраста означеног у §. 20., и у том случају, ако се треће дете при смрти мужевљевој још није родило, али за посмрче од дана, кад се је родило.

§. 25.

Удовице добијају у име васпитне припомоћи за свако дете, које има и док има права на васпитну припомоћ, годишње $\frac{1}{6}$ своје мировине, а та се месечно унапред исплаћује, али та васпитна припомоћ свој деци несме бити већа од материне мировине.

§. 26.

Мировину и васпитну припомоћ деце почињу удовице уживати од првога дана првога месеца после смрти мужевљеве.

Мировину пак престају удовице уживати:

а) с концем месеца, кад су се на пово удале;

б.) са оним месецом, кад умру. —

§. 27.

После смрти удовице матере или удовца оца добија свако сироче у име васпитне припомоћи годишње једну трећину материне мировине, али износ васпитне припомоћи свој деци не може бити већи од материне мировине —

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Ако дакле више од троје деце имају право на васпитну припомоћ, онда се има матерна мировина на сву децу подједнако разделити,

§. 28.

Ово право губе деца, ако се неморално владају.

А деца, којих се отац оженио у стању мира, а после женидбе није више активно служио, немају никако права на васпитну припомоћ.

Напротив задржавају деца то право, ако им мати није живила с мужем при смрти мужевљевој, или ако им је мати изгубила своје право на мировину са своје кривице, или ако им се мати после очине смрти удала. —

§. 29.

Васпитна припомоћ деце не може се отправнином заменити.

§. 30.

Удовицама свијух у §. 1-вом набројаних чиновника и професора, који су уживали овом уредбом одређену мировину и њиховим сирочадима, која нису још достигла §. 20. ове уредбе прописано нормално доба припада тако звана посмртнина у износу једномесечне мировинске пристојбе: а у чиновника, који су уживали мировину до 1000 фор и мање, посмртнина у износу двомесечне мировинске пристојбе.

ГЛАВА III.

О мировинском фонду.

§. 31.

Мировински фонд оснива се на овај начин:

а.) сваки чиновник, професор, учитељ и учитељица у првој својој години службе у месечним оброцима, уложиће у мировински фонд једну четвртину редовне плате, на толико исто улаже и на исти начин од сваке повишице своје плате, дотим је за остале године свога активнога службовања обвезан у месечним оброцима уредно уплаћивати 2% своје редовне плате;

б.) у тај фонд улази и писарничка пристојба од хипотекарних зајмова, који се из нар. цркв. фондова издају. —

г.) све новчане глобе, на које буду учесници овог фонда дисциплинарним путем осуђени.

§. 32.

Уложени новац не издаје се ником ни у каквим приликама из мировинског фонда натраг. —

§. 33.

Овим фондом руковаће главна управа српских народно-црквених фондова у Карловцима и водиће о њему засебан рачун.

ГЛАВА IV.

Прелазне одредбе.

§. 34.

Да би овај мировински фонд одмах у живот ступити могао, уноси се у њега сва до сад прикупљена писарина (§. 31.) која тиме постаје његовим саставним делом. —

Да овај мировински фонд што пре достигне ону висину да буде у стању сам све доспеле мировинске ужитке потпуно подмиривати, даваће му се размерна годишња субвенција према расположивим средствима из нар. цркв. неприкосновеног и клирикално школског фонда, која ће се код расправе саборског прорачуна установљавати и у саборски прорачун увршћивати.

§. 35.

Чиновницима, професорима, учитељима и учитељицама горе означених завода, које ова уредба, кад у живот ступи, у служби затече, урачунавају се у горње службе све године, које су у служби до тога дана провели.

Епархијским школским референтима и главном школском референту, које ова уредба у служби затече, урачунавају се године, које су дотле у служби провели, и стављају се по пропису Школске Уредбе од год. 1872. у мировину после 30 година службе са пуним износом постигнуте плате.

§. 36.

Чиновници и особе учитељског звања, која ова уредба, кад у живот ступи у служби затече, имају одмах почети у мировински фонд у месечним оброцима уплаћивати једну четвртину своје у §. 6. на-

значене редовне плате и морају ту четвртину потпуно уплатити у течају једне године дана.

Истим начином имају у року од једне године такођер уплатити четвртину сваке повишице, која ће им се касније у име редовне плате дозволити. —

Осим тога обвезан је сваки чиновник и свака особа учитељског звања, да за све остале године свога активног службовања, које следује иза прве уплаћене четвртине још по 2% својих редовних берива у месечним оброцима уплаћује у мировински фонд.

Уплаћивање прве четвртине може се уз дозволу саборског одбора место у једној обавити у три године; али и тада је дотичник само прве године ослобођен од плаћања 2% износа од редовне плате, као што је ослобођен од плаћања два процента износа сваке повишице редовних берива течајем прве године иза цене дозволе. —

Нико не може у уживање мировине ступити, док није горе споменуто четвртину својих последњих редовних берива у мировински фонд уложио. —

Из XXV седнице српског православног

народног црквеног сабора држане у Карловцима 18. (30.) новембра 1892.

Георгије Бранковић с. р.
Патријарх-председник.

Евген Думча с. р.
саб потпредседник

Стеван В. Поповић с. р.
саборски перовођа.

Поверавајући својем угарском министру-председнику обнародовање и извршење ових двеју уредаба изјављујемо уједно, да немамо примедбе против тога, ако се оводносна расположења учине административним путем; јер је жеља и потреба, да се исте што пре уведу у живот.

Дано у Бечу десетог јунија године хиљаду осамстотина деведесет пете.

Франц Јосиф с. р. (М. П.)

Барон Банфи с. р.

Обнародовано из седнице срп. прав. нар. црквеног саборског одбора, држане у Карловцима 21. августа (2. септембра) 1895 год.

Георгије Бранковић с. р.
Патријарх.

Др. Лаза Секулић с. р.
народно-црквени тајник.



НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

ГРАЂАНСКИ БРАК И — НАШЕ СВЕШТЕНСТВО.

Против чега смо се борили, то је победило. Чега се бојасмо, не убојасмо се. Што мрзимо, мораћемо вршити. Што нам вређа религијозну свест, мораћемо чинити. Што нам црква не признаје, мораћемо респектовати. Јер закон је, а закону се покорити морамо.

Закони не питају увек: шта је коме мило, шта се коме хоће. Не распитују увек о осећајима човекове душе, ма му они најсветији, као што не воде рачуна ни о захтевима срца, ма му они најмилији били

Закони су сила и моћ у држави свакој, пред којима се чланови њезини покорити морају, ма им се неким против тога подизало цело духовно биће њихово, ма се њима противили закони богодани, у човековој души самим Богом смештени. Јер закони људски често

хоће, да су више закона божијих, а на расположењу су им средства, пред којима — до извесног времена и извесних околности — физички човек више зазира, него што може да задовољи захтеве свога духовнога живота.

Кад би нас питали шта мислимо о закону обвезнога грађанског брака, ми би као православни Срби одговорили: он се противи вери и цркви нашој, противи се религијозно моралној свести, верској савести, свим осећајима душе и срца нашег; противи се поносу нам народноме; противи се целом духовном бићу нашем.

Такав одговор без околишења, дао би сваки православни Србин на горње питање, који год осећа још, ма и најтање везе са својом црквом, а није раскинуо и послед-

чи осећај за српско му име, српски обрас и опстанак њихов.

Против *обезног* грађанског брака иза- виће се и *свисти цовек*, у којем није укључена ни запрета и посегнућа искрива слободу ми- сли и уверења, слободу воље и располагача са својим душевним бићем. Јер грађански брак, докле и укључи, по напуни либерализма, служби слободи уверења и располагача човековог са самим собом, докле је *обезност* таквог брака, без сумње, поништавање тих слобода, јер човека сили на акт, против којег протестује његова са- вест и светл, његова душа и срце, његов пијетет према светињи, и осећај поноса у достојанству му поврћен.

Тота смо ми уверења о инстипуцији *об- везног* грађанског брака, ево и пре 1. октобра о. г., тако ћемо мислити и осећати према њему и после 1-ог октобра, па увек.

Јер, ако нас државни закон може прими- рати на вршење његових устанава, не може нас моћи никад присилити, да о њему променемо своје мисли, своје уверење, своје расположење.

Он се противи нашој верској савести а ову пак не може нико променити, укретовати ни окривити; он се противи устанавама наше цркве, а ове су за нас — верне њезине — светиња, коју нам нико нема права скрњави- ти; он се противи нашој народно-црквеној автономiji, која је исто тако државним авто- ритетом призната, као што је и закон о *обез-*

ном грађанском браку јонесен.

И за то, расположење нашег уверења и суђења о њему остаће увек њему — противно.

Али, он је државни закон, а ми смо према њему држављани. И ми га *модано* ресектова- ти, *модано* га вршити, *модано* му се поко- равати, до год законом буде. Престане ли кад год законом бити, и ми ћемо га се онда се- фати тек као једне забуде екстремног либе- рализма, коју је либерализам нашага доба уз- дигао на висину закона. Шат на њ тако по- гледе и они, који су томе доприносили. —

*

Првим октобром ове године, по римском ка- лендару, ступа закон о *обезном* грађанском браку — у крвост. Оу тога дана почињу се вршити његове установе и одређења. А то значи, оу 1. октобра о. г. мораће, у Угарској, сваки брачни пар изјавити жељу своју за сту-

пање у брачну свезу преу за то најтежњим др- жавним органом, уз испуњење свију ојносних законских прописа при томе акту, међу којима је и потпис узора, и увађање брачника у државне матрикуле. Пре него што то не учи- ни, не сме се нико венчати у цркви. Ко се у цркви венча пре тога, бива кажњен, а брак тако склопљен и освешан у цркви, неће имати законске ваљаности, биће безправан.

Но ни државни закон не забрањује вен- чање у цркви. Захва и налаже само, да то буде после свршеност ојносног акта преу држав- ним органом.

Дакле, шта ћемо? Испуњити захтев држав- ног закона, а после тога ојмах испуњити и за- кон вере и цркве своје, закон свога религи- јиног осећаја и народносног поноса.

Упутва о поступку при склапању брака оу 1. октобра о. г. примиће наше свештенство и остали народ, четир епархије наше у Угар- ској, оу св. архиепископ Синода, чим се овај састане 17 (29.) септембра.

А нама нека је дозвољено, да кажемо неке само своје мисли, намењене нашем свештен- ству, поводом ступања у крвост закона о *об-*

везном грађанском браку.

И ако овај закон не забрањује венчање и у цркви, не можемо се ипак ослободити боја- ни, да ће се наћи у појединим приликама — брачника, који се неће *хтети* венчати у цркви.

Рекосмо да неће *хтети*. Да, јер нам и овом приликом излази пред очи онај „на крај- срца“ расположај неких парохијана према својој свештенику, који расположај је посвећеница или по- дужих неспоразумевања или тренутност нераспо- ложења између њих, али који постоји скоро у свакој парохији јер: — црном селу још нико није умислио колача.

Изази нам пред очи и прилично ојомаћен по црквеним општинама нашим обичај подстре- кавача против свештеника са разних страна, из разних погуда и цети, па и против све- штеника, који то ни најмање не заслужује.

Сећамо се, да се код нас из нерасположе- ња према свештенику црква не похађа, воли- ца не свети, причест не прима, а при сара- нама мизих покојника из дргуле парохије све- штеник тражи; и т. д. и т. д.

Бојимо се, да је Србин још вишан рати Николе оманути на св. Никољу, а да је ка- дар „за инат се и пољупити“.



УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Незаборављамо а и споменути морамо, да још није изумро ни онај недостојан — светиња и свештеничке службе — трговачки обичај „изјазанија“, а ради ових стављање насилних и самовољних препрека брачницима.

Помишљамо и на ону кобну чињеницу, да и међу Србима бива лабаве религиозности и непоштивања светих тајана цркве нам православне, да бива и сломивеног поноса, који се не стиди дивљих бракова, црквом неосвећених; да бива и таквих прохтева, који се не обзиру на сродствене одношаје, а којим прохтевима ће се државним законом чинити и они уступци, које црква не чини.

Да, на све то помишљамо и још на многе друге околности и евентуалитете. А у свему томе зар нема довољно разлога, да зазевемо, е ће нам црква често проплакати над децом својом, која ће брачну везу и породичан живот оснивати без божјег благослова, који се само у цркви прима и добија.

И ово је доста, па да нас разуму браћа свештеници, са чега зебемо ми. А уверени смо, да и њих — већином такве мисли данас облетају.

Нема сумње, наше свештенство осећа јако сву тежину положаја свога, у који долази са ступањем у живот закона о обвезном грађанском браку. Осећа оно преголему одговорност Богу, цркви и народу своје, коју ће да мучи, с којом ће да се бори од 1. октобра о. г.

Тежак и претежак је положај његов, мучна и ускушења пуна је одговорност — пред коју излази.

Не венча ли се ко у цркви, зар ће једаред — сасвим механички — окривљен бити за то надлежни свештеник? Бадава ће га многе околности правдати, кривац ће остати он. Већина судија — а судијом ће хтети сваки бити — неће ни испитивати кривца, него ће, зар један, у неком предубеђењу, и у злурадом расположењу, пружати прст на — свештеника.

Установом грађанскога брака свештеник се поставља у мучан одношај према својим парохијанима, у најмучнији положај своје моралне одговорности. Изводиће се пред кривице, којима ће виновник скоро махом бити онај, који ће пред апријористичком кривицом свештениковом изгледати невин, шта више — као жртва свештеникових пастирских токорсе недасгатака и погрешака. И зар ће се једном прохтети у цркви се не венчати само за то, да узроке тога сруши на једног свештеника,

једног за то, јер против таквих прохтева неће моћи побеђивати, а неће моћи за то, јер може да се нађе и такав Србин — жалосна му мајка — који ће огрешити душу, погазити српски понос, изгубити и душу и савест, само да с' „освети“ свештенику своје; јер неће бити ни кадар да расуди, е ће тако „осветом“ да с' освети себи, својој породици, да учини издају цркви и народу своје.

Па шта остаје, дакле, свештенику у положају том? *Да осигура себи мирну савест.* А то значи: да буде увек, какав треба да је; да не пропусти ништа учинити, што учинити треба, и што и учинити може, према ма којем брачнику, а да се овај — ако би и покушао — не уклони црквеном благослову брачнога му живота. У ту цељ — мала је свака жртва свештеникова.

Шта ли ће и како ли, кад и према којем парохијану и брачнику, чинити, а да га одврати од нечасне и недостојне, човека и Србина сваког, намисли невенчања у цркви, — то се правилом прописати, и чланцима избројати и таксирати неда. Пастирске дужности и начини њиховог деловања познати су свештенику сваком. Свакога нек испуни само идеално појмање свештеничког позива; свакога и увек нека је бар бјдна савест у вршењу свештеничке му службе; свакоме и увек нека је јака свест поноса достојанства му свештеничког; свакоме и увек нека је пред очима, у срцу и у мисли свакој идеал свештениковања, а то је: слава цркве и срећа народа, — и, ми смо сигурни, да ће се скоро увек наћи пут и начин, којим ће се жеља и воља за благословом цркве пробудити и у онога брачника, који би иначе — ма из каквих побуда — мимоишао благослов тај.

Не помогне ли све то, свештеникова је савест мирна; а онај коме то помогло није, не ће имати ни права на сузу цркве, којом би за њиме заплакати морала, да јој отпадник није.

Свештеници! учините своје, спашћете душу своју, на вама не ће бити кривице.

Обуците се у љубав, онашите се трилењем сваким, украсите се врлинама свима; — црква и народ од вас данас највише тражи и очекује!

Приберите свој народ око себе. Не губите га из вида никад; не одбацујте га са срца свога и ако вам криво што учини. Будите му отац и мајка. Судба је његова у вашим рукама.

Покажите му опасност, која му прети из-

ван цркве његове и без благослова њезинога. Оживљујте у њему веру, подижите му морални осећај, снажите понос народни. Чувајте га, учите га, храбрите га, браните га, љубите га, — недајте га.

Не клоните никад; савлађујте искушења, трпите до краја, светлите врлинама, радите непрестано.

Будите светило народу своме, да за вама пође и с вама увек буде. Народ уз свештеника свога, народ је у цркви. За народ у цркви небојмо се!

Тежак је положај свештенства, мучан му је данас задатак, велики посао. Ал' је ево дошло време, да свештенство српско покаже шта вреди и на таквој муци Дође доба да покаже,

е су свештеници српски и:

„На муци јунаци“!

Такви свештеници кадри су увек одбити од своје цркве и ону опасност, којом прети обвезни грађански брак.

На тако свештенство погледамо пред искушењем и опасношћу, с каквом има да се бори данас наша црква и народ.

Дао Бог нашој цркви и народу такво свештенство, па ћемо увек смети рећи: не бојимо се ни обвезнога грађанскога брака

Дакле, свештеници, чувајте душу, чувајте образ, чувајте цркву и народ свој, па вам црква и народ проплакати неће! А знаће вам признати Љубав вашу?



Крстоу кз єдинаго Бога.

(Наставак).

Данашњим даном можемо већ и код образованије и необразованије класе човечанства чути ту охолу изреку, да нам за Богопознање неје нужно више Хришћанство, већ да нам је за то довољна сама природа и наш разум и савест. Оно јесте до душе истина, да је Бог у природи евидентан, да је постулат здравог човечијега разума, а савест наша да му је глас. Али од куда се онда могло то догодити, да су се људи за време од неколико хиљада година пре Хришћанства могли удаљавати и удалити од правилног и истинитог Богопознања, кад је и онда била иста ова природа и у људи беше исти оваки разум као и у нас што је?.. Зар нам то не доказује јасно, да човечији разум нема толико моћи, да скуха све оно што би могао поцрпети из себе и прочитати у природи? До право, потпуно јасног и сталног Богопознања, које се ничим на свету уздрмати неда, дошло је човечанство једино кроз друго Богооткровење, а то је Хришћанство.

Уважени један писац (August Nikolas) вели: „зар да не будемо поносни!? Догме природне на свему су захвалне догмама религије, као што рече и сам Волтер. Декарт је својим медитацијама користио ви-

ше катихизису него што је и он сам, а и нико други и замислити и веровати могао. Но све да се сваки од нас у по једног Декарта претвори, ипак не би био у стању ни близу доћи правој истини о Богу сам од себе, нити би умео и могао онако лепо одговорити на питање: шта је Бог? као што нам то катихизис одговара; шта више не би нам ни само то питање могло пасти на ум Добро је приметио Ориген, да човечија природа не би умела никако ни потражити Бога, шта више ни назвати га* кад јој не би притекао у помоћ Онај, за ким она жуди и кога тражи. То је исто признао и један од највећих философа Жил Симон као апостол Декартове философије. „Вера нам“ — пише он — „открива истину, остављајући оно „како“ нашем истраживању. Она нам одмах с почетка ставља у изглед решење, но ипак оставља загопетку не решену“ Што је тај философ рекао, стоји и у библији: „видѣхъ попеченіе свѣтское, еже даде Богъ сынѡмъ чловѣческимъ еже перисѡ кз немъ“ (Еклес. II. 10.). Истраживање онога „како“, прохтев је човечијег духа; прохтев је тај силап и узвишен, но припада философији. Што се пак тиче

* „Wer kann Jhn nennen, und Jhn bekennen?“ вели Гете. —

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

саме истине и тајанственог пута, којим се к њој долази, то мора сваки признати, да би за нас вечитом тајном остала, да нам Божија милост у помоћ није притекла и у нас је усадила. „Бога нико неје видео никад; јединородни син, који је у наручју ошном, он га објави“ (Јов. I. 18.). Још кадгод рекао је Сенека: „Бога нико не познаје Многи и не мисле баш добро о њему, па то ипак пролази без игде и каква прекора.“

Три хиљаде година ни једна уста не изустише јасно речи: „*Ἐκφύω* *ἐκ* *ἐδνὰ* *Θεῶν*“. Па где је извор те дивне вероисповести, која се данас разлеже широм с једног краја света до другога, проламајући громким гласом народâ и саме небеске сводове? Све ми то знамо. Дванаест рибара, које је Христос по обалама покупио и к себи приљубио, беху први весници догмата о јединству Божијем и први вероучитељи свију народâ. А шта опажамо пре њих, шта више и за време њихово? Истина беше духу човечијем сасвим готово страна; свет беше пао у многобоштво; шта више самим и то најгорим и најстрашњим императорима задани су и посвећивани храмови и одавала им се почаст, која самом Богу приличи; најниже страсти човечије персонификоване су у божанства и срамне им жртве принашане беху. . . .

Тек по гдекоји дух покушаваше да се уздигне и узвиси над тим срамним хаосом, паштећи се да пронађе највиши и последњи основ свему, али и ти су падали у исто тако чудне, чак и смешне апсурдности и монстрозности, — и најпосле, опробавши стотине разних философских система потонуше у пантејизам, у обожавање природе. Ни један од тих учењака није се ни до тако идеје о Богу као творцу, сведржитељу и владоцу света. Ни један се не могаше узвисити дотле, да доспе до идеје о Богу као духу, као и о његовој светињи, свезнању и свемогућству. И у добу, кад се Хришћанство појавило, не беше ни најмањег трага идеји о промисли, која би била слободна, свемоћна и свезнајућа. Мрак и заблуда тако су јако корена ухватили били, да су најразумнији и најученији јазичници

управо због веровања у сведржитељско божанско провиђење гонили и исмевали присташе јеванђеља као безумне и сулуде расколнике; дочим они вероваху да светом влада слепи и променљиви (час добри, час зли) фатум, или пак ђудљива слабост мушких као и женских кумира и идола.

Цело човечанство беше онда потпуно слепо у погледу познања истине о Богу; и тада се појави Хришћанство, да светлост тога познања и опет запали и тако учврсти како ће сијати на веки. Но да се човечанство могло разбудити у толикој мери, да је могло доћи до потпуног сазнања истине, претпоставља деловање исте и онакове моћи, која је при његовом стварању деловала. Само творац природе у стању је истину неку, која је престала бити природном, опет је природном учинити и поново је усадити у онај исти дух човечији, у коме је она сасвим утрнула била, — и то за навек. По сред густа мрака, који је владао у јазичништву с обзиром на праву и чисту идеју о Богу, засијала је небеска светлост светог јеванђеља и божанство његовог Виновника. То је признао и сам Волтер: „ко неје познао јеванђеља“, вели он, „тај је далеко и од праве философије, која се састоји у обожавању једног једитог Бога; тај пада у празноверије и изнаша на свет несмислене ствари. И не само да је у томе погледу заблудама нагињала проста маса, већ се и најмудрије главе помрачаваху обманама. Посматрајући и разматрајући природу мишљаху пронаћи духовну моћ и највишу силу. Мора да је човекову разуму немогуће без Божије помоћи још један корак даље корачити!“ — И заиста му је не могуће; без помоћи Божије неје у стању човечији разум ни наслутити, а камо љм кроз упознати природу догме о Богу.

И баш у оно доба, кад је свест о једином и истинитом Богу спала на најнижи степен, дошао је апостол Павле у град философа, у Атину. Атињани гледаху у њему, као и у сваком другом странцу само простог варвара, који се јавно хвалио, да не зна ништа друго осим јеванђеља расне-тога Исуса Христа. О том догађају из живота језичничког Апостола налазимо у

17 глави дела апостолских ово записано: „Раздражи се дух његов (Павлов) у њему гледајући град цун идола. И препираше се с Јеврејима и с богобојазнима у зборници и на пазару сваки дан с онима с којима се удешаваше. А неки од Епикурејаца и од стојичких мудраца препираху се с њим; и једни говораху: шта хоће овај беспослица? А други: види се као да хоће нове богове да проповеда; јер им проповедаше јеванђеље о Исусу и о васкресенију.

„Па узеше га и одведоше на Ареонаг говорећи: можемо ли разумети, каква је то нова наука, што ти казујеш? јер нешто ново мећеш у наше уши; хоћемо дакле да видимо шта ће то бити. . . . А Павле ставши на сред Ареонага рече:

„Људи Атињани! По свему вас видим да сте и сувише побожни, јер пролазећи и мотрећи ваше светиње нађох и олтар, на коме беше написано: Богу непознатоме. Којега дакле не знајући поштујете, онога вам ја проповедам. Бог, који је створио свет и све што је у њему, он будући господар неба и земља, не живи у рукотвореним црквама, нити прима угађања од руку човекових, као да би ономе требало

што, који даје свима живот и дихање и све. И учинио је, да од једне крви сав род човечији живи по свему лицу земаљскоме, и поставио је напред одређена времена и међе њиховога живљења: да траже Господа, не би ли га опипали и нашли, према није далеко ни од једнога нас; јер кроз њега живимо и мичемо се и јесмо; као што и неки од ваших певача рекоше: јесмо и род његов. Кад смо дакле род Божији, не треба да мислимо, да је Божанство као иконе златне или сребрне или камене, које су људи мајсторски начинили по смишљању своме. Не гледајући дакле Бог на времена незнања сад заповеда свима људима свуда да се покају. Јер је поставио дан, у који ће судити васијономе свету по правди преко Исуса Христа, кога одреди, и даде свима веру васкрснувши га из мртвих.

„А кад чуше (философи) васкрсеније из мртвих, онда се једни ругаху; а једни рекоше Павлу: да те чујемо опет о том. А неки присташе уза њ и вероваше, међу којима беше и Тонисије Ареонагитски и жена по имену Дамара и други с њима. И по том се одлучи Павле од Атине и дође у Коринат.“



ИЗ ЦРКВЕНОГ ПРАВИЛА И ЦРКВЕНЕ ХРОНОЛОГИЈЕ.

Расправља: Јуз Станикић, парох.

(Наставак).

Минејских недеља има свега: *девет*; по томе, како се у њима јеванђеља читају и читати имају, деле се:

I.) на такве минејске недеље, у којима се *само једно, и то минејско-недељно јеванђеље прочита* има, а *редовно-недељно јеванђеље изоставља се*; амо спада: 1.) недеља св. праотаца (друга пред Божићем); 2.) недеља св. отаца (пред Божићем).

II.) на такве минејске недеље, у којима се *два јеванђеља: минејско и редовно-недељно прочита* има. Ове се недеље деле даље:

а.) на такве минејске недеље, у којима се *прво минејско-недељно а за тим редовно недељно, јеванђеље читати има*; амо спада: 3.) недеља св. отаца 7. сабора (11. 17. октобра); 4.) недеља св. отаца првих 6 васионских сабора (13.—19. јула.)

б.) на такве минејске недеље, у којима се *прво минејско-недељно, а затим редовно-недељно јеванђеље чита*; амо спада: 5.) недеља пре Крстова-дна; 6.) недеља после Крстова-дна; 7.) недеља после Божића — св. Богоотаца; 8.) недеља пре Богојављења; и 9.) недеља после Богојављења. —

Примедба: У недељу после Божића не чита се редовно-недељно јеванђеље онда, кад се та недеља празнује 26. децембра, а тога дана није недеља, те о редовно-недељном јеванђељу ни говора бити не може. — У недељу пре Богојављења не чита се редовно-недељно јеванђеље онда, кад та недеља падне 1. јануара, те празнично јеванђеље (обрезања) искључи редовно-недељно јеванђеље; још и онда, кад се та недеља само

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

и празнује 1. јануара, а тога дана није недеља, те се редовно недељно јеванђеље ни читати не може; на послетку још и онда, кад је „*Њетѣпка*“ — У недељу после Богојављења не чита се редовно-недељно јеванђеље онда, кад је „*Њетѣпка*“.

Изгледа, да — по грчком јеванђелистару — има још једна минејска недеља, и та недеља пада у времену од 30. октобра до 6. новембра. По грч. јеванђелистару било би, дакле, свега десет минејских недеља

Јест, — изгледа тако, јер по другом правилу о изнимкама има се у недељу од 30. октобра до 6. новембра читати јеванђеље 5. Лукине недеље (22. по Духовима); Лука зач. 83.; за то је 5. Лукина недеља по реду час 6-та, час 7-ма (в. таблицу), а никад 5-та, као што је по руско-словенском јеванђељу.

Да се читају само у времену од 7 дана — то својство имају минејско-недељна јеванђеља, тако и пр. јеванђеље недеље „*преди воздвиженіи*“ чита се у недељу од 7. - 13. септембра; јеванђеље недеље „*сѣхух праоіѣ*“ чита се у недељу од 11.—17. децембра, и т. д. Па кад се јеванђеље 5. Лукине (22.) недеље има читати у недељу од 30. октобра до 6. новембра; то излази, да је 83. Лукино зачало минејско-недељно јеванђеље; а из тога даље следи, да — по грч. јеванђелистару — има једна минејска недеља више, него што их је по нашем типикју и јеванђељу и та недеља пада у времену од 30. октобра до 6. новембра

Какав и коме чини црква спомен у ту недељу — не знамо, јер нам тога грч. јеванђелистар, односно г. Р. не каже; има ли та недеља своје посебно, минејско-недељно јеванђеље, и је ли то 83. Лукино зачало — и то не знамо, не каже нам се; ако 83. Лукино зачало није минејско недељно јеванђеље те недеље, него је редовно-недељно јеванђеље — како је онда то, да се у минејску недељу чита *само* редовно недељно јеванђеље, ни то не знамо, не казује нам се; да ли се у ту недељу поред минејско недељног јеванђеља и редовно-недељно јеванђеље прочитати има — ни то не знамо, не казује нам се.

Ако по грч. јеванђелистару у времену од 30. октобра до 6. новембра доиста пада једна минејска недеља са својим минејско-недељним јеванђељем, поред кога се и јеванђеље редовне недеље прочитати има: онда ће се у ту недељу поред минејско-недељног јеванђеља прочитати још

и јеванђеље оне редовне недеље, која је у то време — од 30. октобра до 6. новембра — пала, и тада Лукине недеље, а имено: 5., 6. и 7. недеља, и све ићи тако преко реда, него обично. редом, као и у нашем јеванђељу; недеље ће тећи редом баш и у том случају, да је 83. Лукино зачало минејско-недељно јеванђеље те минејске недеље од 30. октобра до 6. новембра, јер ће тада друго које Лукино зачало бити редовним јеванђељем 5. Лукине недеље.

Но ако — ни по грч. јеванђелистару — у времену од 30. октобра до 6. новембра нема никакве минејске недеље: онда се томе чудити морамо, да је грч. јеванђелистар могао јеванђеље једне редовне, 5. Лукине недеље, везати за одређено, кратко време, од 7 дана. — Или неком зачалу овог или оног јеванђелиста не ћемо дати име и назив јеванђеља ове и оне редовне недеље, и тада то зачало можемо везати за извесно, кратко време, па баш и за један дан. Или кад већ неком зачалу дамо име и назив јеванђеља ове или оне редовне недеље, — онда то зачало не можемо везати за одређено кратко време. Та ми знамо, да су редовне недеље, односно да су јеванђеља редовних недеља међу собом везана и спојена, као оно карике у ланцу, а цео тај ланац привезан је за пасху, за ускре. Па са колико недеља ускре падне раније или доцније, са толико ће се недеља и свака карика тога ланца редовно-недељних јеванђеља помаћи напред или повући натраг.

Ако у време од 30. октобра до 6. новембра доиста нема никакве минејске недеље — намеће нам се питање: за што да се јеванђеље 5. Лукине недеље има баш у том времену прочитати? Каква то смисла има?

На послетку: по чему се 83. Лукино зачало може назвати јеванђељем 5. Лукине недеље, кад се то зачало ама баш никад не чита у фактичну 5. Лукину недељу, него се чита или у 6-ту, или у 7-му Лукину недељу?!

Према свему реченом мислим, да тврдити смем, да и друго правило грч. јеванђелистара о изнимкама отпасти може; јер 5. Лукина недеља (22. по Духовима) не ће мењати свога места, него ће бити и остати увек оно што јесте: 5. Лукина недеља — ако се само јеванђеља правилно читала буду. Све што бити може јесте то: ако у времену од 30. октобра до 6. новембра збиља пада једна минејска недеља; и ако је 83.

Лукино зачало у петини посебно, минејско-недељно јеванђеље те недеље — онда ће се друго

које зачало Лукиног јеванђеља означити и назвати јеванђељем 5. редовне Лукине недеље.

(Наставиће се.)

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Његово Величанство) је благоизволило најмилостивије, путем преуз. кр. уг. министра председника, изјавити Његовој Светости преуз. г. патријарху Георгију, своју највишу захвалност на подастртој Му поданичкој честитци у име срп. правосл. клира и народа митрополије карловачке, поводом овогодишњег превишњег рођен дана.

(Надвојвода Јосиф) благоизволио је изјавити врло топлу захвалност Његовој Светости на израженом му у име срп. прав. клира и народа митрополије карловачке — саучешћу у преголемој тузи.

(Његова Светост, преузв. г. Патријарх Георгије) вратио се је 6. (18.) о. м. вечерњим брзим возом из Будимпеште, камо је био отпутовао 4. (16.) о. м.

(О здрављу високопреосвештеног епископа Никанора) извештени смо овим брзојавом: Честим вежбањем у ходању, да би сигурније могао у синод доћи, натрудио је епископ Никанор форсирањем ногу, чему ће требати дуже времена да ходање настави узможе. Иначе је здрав.

(Високопреосвештени г. епископ бачки, Герман Опачић), као што смо при закључку листа извештени, дочекао је врло свечано при доласку своје у Сенту, и ако је претходно учинио сходно наређење, да свечаног дочека не буде. Опширнији извештај sledи.

(Патронат монашке школе) под председништвом Његове Светости преузвишенога господина *Георгија Бранковића* патријарха српскога а у присуству патронатских чланова г. г. архимандрита гргетешкога Илариона Руварца, игумана бешеновачкога Митрофана Павловића, игумана бођанскога Мирона Ђорђевића и управитеља монашке школе архимандрита Митрофана Шевића, одржао је у Сремским Карловцима дана 31. августа патронатску седницу. У тој је седници, пошто је био претходно оверовљен и потписан записник прошле

седнице, предузео патронат избор питомаца за 1895/6. школску годину, те је од 14 компетената изабрао за питомце монашке школе: *Ђорђа Бојаника* родом из С. Стапара, бачке епархије, *Радивоја Поповића* из Аде, бачке еп., *Милана Бркановића* из Церника, пакрачке еп., и *Славка Николића* из Клишфалубе, будимске епархије. За тим је коначно редиговао текст „Устава за монашку школу, спојену са интернатом за образовање манастирско-монашкога свештенства у манастиру Хопову“, на даље одобрена су „Дисциплинарна правила за питомце монашке школе“, као и „Наставни план“ за исту школу, што се све има поднети на високо одобрење светота архијерејскога Синода Митрополије карловачке. М.

(Прослава трију стогодишњица у Карловцима). Са освећењем патријарашкога двора спојиће се на Митровдан о. г., и прослава стогодишњице српске велике гимназије, српског православног богословског училишта и патријарашког благодјенија у Карловцима. Одбор за прославу ових стогодишњица држао је своју седницу и прошле недеље. Програм светковине саопштиће се у своје време.

(Породично славље у Ореовици). Ретко, врло ретко славље. Занимаће и наше читаоце, и зар ће се једном из грудију отиснути: благо оцу Аранђелу! имао се рашта и родити, рашта и нанатити! Идеално је славље то. Ево му скице по београдскоме „Миру“:

Свештеник ореовачки г. Аранђел Илић у прошлу недељу прославио је педесетогодишњицу своје свештеничке службе, као и педесетогодишњицу свога брачнога живота, у кругу своје многобројне породице, пријатеља и парохијана. Ево да у кратко саопштим нашим читаоцима, како је ова *побожна и Богом благословена породица* прославила овај велики догађај у животу свога родоначалника, свога Израјла.

Још у суботу о. Аранђел телеграфским путем молио је да Његово Високопреосвештенство пошље свој архијерејски благослов на њега и његову породицу.

Од његових пет синова и четири зета, неки су дошли те вечери, неки изјутра у недељу, сви са својим породицама.

Пошто су се сви искупили и оденули у свечано рухо, кренули су се тачно у 9 сати у цркву са својим старим родитељима, Аранђелом и Анђелијом на челу. Полазак, одлазак и улазак у цркву био је триумфалан, јубилари беху окружени са педесет душа своје породице у правој линији.

Педесетогодишњи служитељ св. олтара одслужило је службу Божију и благодарење са своја три сина и три зета свештеника. Заиста редак је овај случај у животу једнога човека, а и редка радост за побожно хришћанско срце! Уредник „Мир“-а, Протосинђел Виктор, који је имао част по нарочитом позиву присуствовати овој свечаности, поздравно је седега Јубилара речју, у којој је истакао његов педесетогодишњи пастирски рад цркви, народу и својој породици. А његов зет протереј Живко Ивановић произнео је многољетствије: Архангелу Илићу свештенику ореовачком и супруги его Ангелини: „многаја љета!“

Изишавши из цркве, јубилари вратили су се на колима кући, а њихова породица сва у скупа пешке. При улазу у двориште гледаоцу отварао се један диван приказ, који би умекшао срце и најокорелијег безбожника и нагнао га да мисли на благослов Божији. О. Аранђел и мати Анђелија сеђаху једно поред другог у дворишту, а синови и зетови са својим породом подилажаху к њима и цјеливаху руке својих старих родитеља, молећи их да свој родитељски благослов излију и на њихову децу. Ово приступање извршено је по реду или првенству рођења, а родитељи их истим редом благосиљаху — њих и њихову децу. И ово благосиљање беше права слика Јаковљева благосиљања својих синова, о коме нам св. Писмо говори.

Дошло је доба ручку. Софра је намештена за сто особа. Целога тога дана стизали су Јубилару телеграфски поздрав и честитке од рођака из побочне линије и од многобројних пријатеља његових. Синови и зетови његови надметали су се, ко ће више и јаче у својим здравицама истакнути своју љубав и своје поштовање према својим старим родитељима. Али највећа радост обузе ову дивну породицу кад је стигла телеграфска честитка од Његова Високопреосвештенства господина Михаила, у којој у исто време седи Поглавар благосиљаше Јубилара, да може посетити прогојерејску камилавку: Усклици зрелих беху измешани са усклицима младенаца; са свију страна орило се: „живио митрополит Михаил“. И ово беше право огледало оне љубави и поштовања, које је о. Аранђел дубоко засадио у својој породици према своме узвишеном Архипастиру. А одмах за тим би написана благодарност Његовом Високопреосвештенству, на којој испотписиваше све чланове ове благословене породице са својим Родоначелником на челу.

За цело време после подне играло је коло, састављено од многобројних ореовачких парохијана, свирала музика и певало се; и тек у ноћ светина се разишла.

Ми смо ову породичну свечаност описали само

у слици, тим пре што ће кроз кратко време њен опширни опис изаћи у нарочитој књизи.

(† **Мелентије рашко-призренски митрополит**) преселио се у вечност између 27 и 28. августа о. г. Митрополит Мелентије био је реван архипастир своје настве, будан и веран стражар св. православља и свога народа у тамошњим крајевима, посред најезда разних пропаганда. Вечан му помен и лака земља светих задужбина Неманића!

(**Лажни Месија**). Неки Севастијан Риђио проглашује себе у Сицилији спаситељем човечанства од Бога посланим: Сицилијански народ, који се одликује сујеверјем, пружа му доста присталица. У једном месту је већ основана и општина. Лажни Месија увађа нове обреде и правила за живот. Многоженство, које Риђио препоручује и прописује, као да је најбољи пронагатор његове секте. Осим многоженством привлачи својој заблуди многе и са обећавањем заједничког уживања иметка. Па то је довољно, да се конштатује морална вредност и Севастијана Риђија и његове заблуде и његових следбеника.

О помена.

Последњи пут молимо сл. црквене општине и г. г. претплатнике, да нам плате дужну претплату. Некима сласмо и пошт. мандате, пак нам исте неисплаћене вратише. Кад ни то не помаже, нека нам не замера, ако се и последњег средства латимо. Лист има грдну вересију коју више смагати не може.

Администрација „СРП. СИОНА“.

Изашле су нам из штампе ове књиге:

ГРАМАТИКА

ЦРКВЕНОСЛОВЕНСКОГА ЈЕЗИКА

својим ученицима саставио

Јован Живановић.

Књига је намењена као уџбеник богословијама и препарандијама.

Цена је 85 новч. а износи 8½ табака.

Добити се може само у потписаној штампарији.
Упозоримо на ову граматику све славне управе српских православних богословских училишта и учитељских школа

МАЛА КАТАВАСИЈА

ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ.

Катавасија је уређена боље него иједна досадања и удешена је према потреби основне школе. Цена јој је 20 новч. а има 8 табака са лешим и јаким корицама.

Упозоримо сл. школске одборе и г. г. учитеље на решење всл. Школског Савета у погледу наше **Мале Катавасије**. Нарурбине ће се извршити најтачније.

Српска манастирска штампарија.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ 175 1—3

Овим се отвара стечај за учитеља на српској православној вероисповедној овоместној школи.

Плата је учитељу 360 фор. 1 хват дрва, цело зимски огрев, стан код школе с леним вртом.

Учитељ треба да је вичан мађарском језику, а у дужност му спада четвороразредну школу обдржавати, са повторном такођер, у цркви појати, пероводство црквене општине и рачуне уредно водити.

У случају, да се на ово место не пријави ниједан компетент, бираће се и учитељица, којој ће бити плата: 320 фор., гореречени стан, дрва и огрев.

Плата се прима месечно у напред. Молбе са сведоштвама оспособљења ваља слати до 1-ог октобра на српску правосл. црквену општину.

Из седнице црквено-школског одбора држане 27. августа у Рац Милетићу 1895.

Стеван Грађански
председник

СТЕЧАЈ 176 1—1

Овим се расписује патечај још на једно учитељско место. — Плата је 500 фор., 2 фата сламе, 5 фор. паушала, слободан стан са једном собом, док се не прошири, од пофторне школе 40 фор., кад на њега ред дође. Разреде школ. одбор додељује. — Изабраном у дужност спада по уредбама школским прописано предавати и у цркви при богослужењу појати. Компетенти дужни су доказати оспособљење из мађарског језика.

Рок крстов дан 14. (26.) септембра о. г., када ће се и избор одржати. Лична пријава узеће се у обзир.

Из седнице школ. одбора општине у Карлову држане 1. сеп. 1895.

Милан Попов
перовођа.

Сима Величковић
председник школ. одбора.

СТЕЧАЈ 177 1—2

На српској православној основној школи у Гор. Карловцу, која је уједно вежбаоница српске женске Учитељске Школе, има се попунити место учитеља.

Дужност је учитељева у тој школи поучавати децу у четири разреда тако, да се његов рад у дидактичко-методичком погледу са свим слаже са теоријом, која се у поменутој учитељској школи предаје. — Дужност му је падаље, цркву редовно полазити, за певницом по потреби појати и дужности црквено-општинскога перовође вршити.

Буде ли учитељ вешт хармоничком певању, предаваће тај предмет пет недељних часова учитељским приправницама, а један недељни час црквено појање ученицима кр реалне гимназије.

Плата је годишња: од црквене општине 500 фор. од управе српских народних фондова као доплатак за вежбаоницу 100 фор. евентуално 200 фор., за пероводство 100 фор.; за хармониско певање у учитељској школи 200 фор. а у гимназији 40 фор. за тим стан и огрев односно станарину.

При избору учитеља за ово место узеће се нарочити обзир на оне, који поред способности, да предају хармоничко појање и певање, имају оспособљење за учитеље грађанских школа.

Ваљано инструксане молбе имају се потписаноме одбору послати најдаље до 1. (13.) окт. о. г. У Г. Карловцу, 1. (13.) септембра 1895.

Месни Школски Одбор.

Бр. 17./1895.

173 1—3

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС.

Српска правосл. цркв. општина мошоринска на темељу скуштинског закључка а по одобрењу Славног Епарх. Адм. Одбора од 18/30. јан. о. г. бр. А. О. 497/120 ех 1895., расписује овим дражбу ради подизања новог иконостаса у својој цркви.

Посао је процењен:

- | | |
|---------------------------------|-----------|
| 1. а) Столарски посао | 1048 фор. |
| б) Дрворезачки | 1952 „ |

укупно: 3000 фор.

- Дражба на мањак држаће се 28 септ. (10. октобра) ове год. у 10 сахата пре подне у основ. школи код цркве.
- Дражбоваће се усменим понудама на целокупан посао, или засебно на столарски а засебно на дрворезачки, како одбор цркв. општине за боље пронађе.
- Дражби ће се припустити само они дражбеници, који сведошвом докажу своју стручност, и односно подузимачи, који су исте послове са похвалом радили.
- Општина односно одбор задржава себи право поверења подузимачу.
- Сваки дражбоватељ дужан је од горње своте 10% у име јамчевине у напред положити цркв. општини.
- Јамчевина ће се повратити подузимачу после обављене колаудације.
- Ближи услови као и план могу се до дана дражбе код цркв. општине видети.

У Мошорину, 29 авг. (10. септ.) 1895.

Илија Марковић
перовођа.

Ђока Бачкалић
председник

СТЕЧАЈ 167 3—3

Расписује се на упражњено учитељско место у Срп. Ст. Мартону; плата је годишња 450 фор. месечно у напред, 5 фор. у име паушала, 10 ф.

као перовођа, 4 фата дрва, 3 $\frac{1}{2}$ ланца земље, на коју учитељ порез плаћа, од погребна где позват буде 50 новч., 6 великих подвоза преко године; слободан стан, који се састоји из две собе, кујне, коморе и полак баште.

Дужности су учитеља школ. уредбом од год. 1871 одређене, а доказати има да је испит из мађарског језика положио; у цркви појати, децу у црквеном појању обучавати и повторну школу држати. Рок пријаве 14. (26.) септембра о. г. када ће се и избор обавити.

Из седнице школ. одбора држане 15 августа 1885 у Срп. Ст. Мартону.

Василије Петровић,
парох и председник.

С Т Е Ч А Ј. 172 2—2

На упражњено место учитељице у Срп. Ст. Мартону. Плата је годишња 360 фор., месечно у напред; 5 фор. у име паушала, 4 хвата дрва и 6 великих подвоза преко године; слободан стан и полак баште.

Дужности учитељице су осим школ. уредбом од 1871 год. одређене, и повторну школу држати.

На ово место компетовати могу само оспособљене учитељице, које су испит из мађарског језика положили.

Рок пријаве до 14 септембра т. г.

Из седнице школ. одбора држане 27 авг. 1895.

У Срп. Ст. Мартону.

Настас Поповић, Василије Петровић,
перовођа. парох и председник.

С Т Е Ч А Ј. 170 2—2

Оставком учитељице гђе Сиде Лугумерске — расписује се стечај на срп. прав. вероисповедној основној школи у Пачиру за I. и II. раз. мешовите школе.

На исто место тражи се учитељица са годишњом платом од 320 фор. а. вр. а за повторну школу коју ће учитељица држати 40 фор. а. вр. уз то слободан стан и сламе за огрев колико потребно буде.

Учитељици спада у дужност све школ. уред-

бом прописане дужности обављати као и женски ручни рад.

Молбенице са потребним документима нека се поднесу III. Школ. Одбору до 17. сеп. т. г. дан избора је 24. септ. 1895 год.

Из седнице Школ. Одбора држане у Пачиру 26. авг. 1895. год.

Школски Одбор.

С Т Е Ч А Ј. 171 2—3

Оставком г. Стевана Перишића, који је изабран за учитеља у Т. Бечеју, остало је овде упражњено место учитељско, на које се овим стечај расписује.

Плата је 450 фор.; 25 фор. на рачун послуге; 12 фор. 50 новч. за писаћи прибор; стан, огрев, један ланац ораће земље и баште.

Изабрани учитељ имаће све школеком уредбом прописане предмете предавати у оном реду, који му овдашњи збор учитељски односно школски одбор доделио буде. Осим тога у дужност ће му спадати при сваком богослужењу у цркви у једној певници појати, уз часни пост ускршњи средом и петком на јутрењу и преждо-освештењу долазити и појати.

У обзир ће се узети само они компетенти, који су сомборски приправници а испит су из мађарског језика положили.

Рок је стечају овоме 30. септембар по ст. кал. ове године.

Из седнице школ. одбора држане у Кумани (торонтал) 20. августа 1895.

Председништво.

С Т Е Ч А Ј. 174 1—3

Ради сталног попуњења учитељског места на срп. вероисповедној школи у Ђиру. Плата је у готовом новцу 80 фор. 20 кибли жита, 3 ланца земље, на коју учитељ порез плаћа, 2 хвата дрва и слободан стан с баштом.

Компетовати могу само оспособљени учитељи и који су испит из мађарског језика положили. Рок стечају до 24. септембра о. г.

У Ђиру, 31. августа 1895.

Ђока Милитарски Арон Рудњанин
учитељ и перовођа. председник.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5, фор. Из Србије прима претплату књижара В. Заложина у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.